

2021 BIULETYN 2022
2021 BIULETYN 2022
2021 BIULETYN 2022
2021 BIULETYN 2022
2021 BIULETYN 2022
2021 BIULETYN 2022
2021 BIULETYN 2022

MUZEUM
POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ
im. TADEUSZA KOŚCIUSZKI

**BIULETYN MUZEUM
POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ**

Nr 18/19 (rok 20), KRAKÓW 2024

2021 BIULETYN 2022
2021 BIULETYN 2022
2021 BIULETYN 2022

MUZEUM POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

Biuletyn Muzeum PK nr 18/19 (rok 20), Kraków 2024

Opracowanie treści

Lilianna Lewandowska (kalendarium, wystawy, wydawnictwa, varia oraz sprawozdanie za rok 2021), Maria Molo-Gąsiorek (biblioteka), Dominika Rejman (wystawy, varia), Anna Zybura (kalendarium)

Skład graficzny

Rafał Bartkowicz

Fotografie i reprodukcje

Rafał Bartkowicz

Jan Zych

Zbiory Muzeum PK

Druk

Dział Poligrafii Politechniki Krakowskiej

Nakład: 100 egz.

© Copyright by Politechnika Krakowska

ISSN 1733-5531

Wydawca

Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki

Kraków, ul. Warszawska 24

PL 31-155 Kraków

Tel. 12 628 21 20

muzeum@pk.edu.pl

Od Wydawcy

Muzeum Politechniki Krakowskiej oddaje do rąk czytelników kolejny numer Biuletynu o nieco zmienionym układzie. Wydawca w jednym zeszycie zamieścił sprawozdanie za dwuletni (a nie roczny) okres działalności Muzeum PK. Czas trwającej pandemii wymusił w 2021 r. dla wszystkich inne, trudne warunki pracy. Zbiegło się to również z gruntownym remontem budynku będącego siedzibą muzeum, który przypadł właśnie na lata 2021–2022. Ponadto czas aktywności naszej jednostki, obejmujący działania opisane w niniejszym Biuletynie, był czasem intensywnych zmian personalnych w obsadzie pracowniczej.

Wszystkie wyżej wspomniane elementy spowodowały, że tradycyjny układ Biuletynu poszerzono o część sprawozdawczą poświęconą działalności Muzeum PK w 2021 r. w formie zbiorczego tekstu bez podziału na tradycyjne części.

Natomiast sprawozdanie za rok 2022 zostało przedstawione tak jak w poprzednich zeszytach w następujących po sobie częściach: Kalendarium, Wystawy, Wydawnictwa, Biblioteka, Varia.

W roku 2022 mija 10 lat od czasu, kiedy Prof. dr hab. inż. arch. Andrzej Białkiewicz objął stanowisko prorektora ds. ogólnych PK, a muzeum otrzymało nowego przełożonego i opiekuna. Był to czas intensywnego rozwoju jednostki na wielu polach działalności aż do 2020 r., kiedy to A. Białkiewicz został wybrany na Rektora Politechniki Krakowskiej, co nie zmniejszyło Jego zainteresowania Muzeum PK.

Obecny status zawdzięczamy przychylności władz uczelni, ale przede wszystkim życzliwej postawie i zaangażowaniu Rektora Andrzeja Białkiewicza.

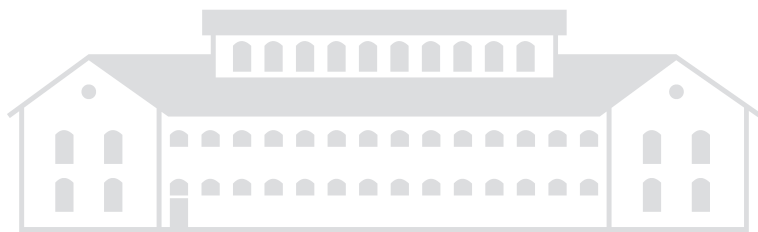

Odślonięcie Pamiątkowej tablicy, 20 października 2022 r. Rektorzy PK (od lewej): Andrzej Białkiewicz, Kazimierz Furtak, Marcin Chrzanowski. Fot. J. Zych

Wyrazem pamięci tamtego okresu jest tablica umieszczona w korytarzu muzeum uroczyście odsłonięta 20 października 2022 r. podczas otwarcia nowych wnętrz w siedzibie Muzeum PK.

Lilianna Lewandowska
kustosz Muzeum Politechniki Krakowskiej

rok 2021

MUZEUM POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

Relokacja zbiorów Muzeum PK , 19 lutego 2021 r. Fot. J. Zych

Sprawozdanie z działalności Muzeum Politechniki Krakowskiej w roku 2021

Rok 2021 upłynął w Muzeum Politechniki Krakowskiej jako czas intensywnych prac remontowych. Wciąż trwająca pandemia i konieczność przestrzegania obowiązujących zarządzeń sanitarnych w znaczny sposób ograniczyły działalność jednostki. W rezultacie zaistniałej sytuacji czas ten wykorzystano na modernizację siedziby muzeum.

Po zakończeniu I etapu prac konserwatorskich przeprowadzonych w 2020 roku, w którym zostały objęte elementy drewniane i metalowe na I piętrze, 30 marca 2021 r. jednostka oficjalnie otrzymała przydział pomieszczeń na parterze budynku. W wyniku tego, przestrzeń dostępna dla Muzeum PK powiększyła się niemal dwukrotnie, stwarzając dalsze możliwości rozwoju jednostki na polu zarówno wystawienniczym, jak i popularno-naukowym i edukacyjnym.

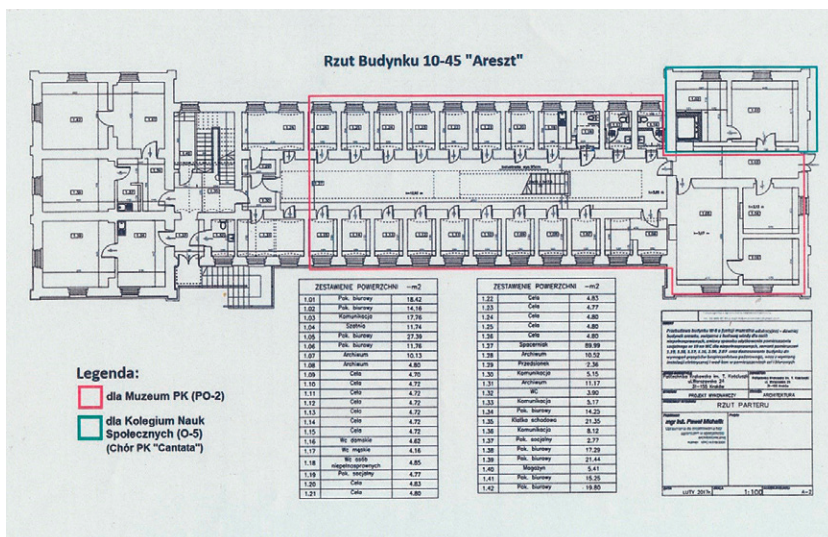
Z dniem 1 czerwca Muzeum PK tak jak i cała Uczelnia rozpoczęło prace w trybie hybrydowym, zniesiono bowiem część rządowych ostrzeżeń sanitarnych. Zbiegło się to z intensywnymi pracami zabezpieczającymi zbiory w trakcie ich relokacji.

26 sierpnia rozpoczęto gruntowne prace remontowe, w wyniku których:

- dostosowano budynek do potrzeb osób niepełnosprawnych m.in. wybudowano windę na I piętro oraz toaletę dla osób z niepełnosprawnościami;
- wymieniono instalację elektryczną w całym budynku na nowocześniejszą, spełniającą wymogi obecnie obowiązujących przepisów;
- zainstalowano system przeciwpożarowy;

- całą przestrzeń przeznaczoną na działalność muzealną wyposażono w nowoczesny system oświetleniowy przystosowany do ekspozycji muzealnych;
- w 7 celach przeznaczonych na pomieszczenia magazynowe wstawiono nowoczesne meble służące do przechowywania zbiorów;
- odrestaurowano posadzkę na piętrze i parterze budynku;
- wyremontowano pomieszczenia biurowe.

Ze względu na całkowite wyłączenie budynku dla zwiedzających działalność wystawiennicza została zawieszona. Pomimo trudnej sytuacji kadrowej obsady muzeum (p. mgr Maria Molo-Gąsiołek po 4 miesięcznej chorobowej nieobecności przeszła na emeryturę 17 listopada 2021 roku), w I kwartale roku ukazał się Biuletyn sprawozdawczy za rok 2020 (w wersji papierowej i elektronicznej) dostępny w repozytorium Biblioteki Politechniki Krakowskiej oraz w linku poniżej: https://repozytorium.biblos.pk.edu.pl/redo/resources/44221/file/resourceFiles/MuzeumPK_Biuletyn_17_2021_.pdf

Rzut parteru budynku (siedziba Muzeum PK), kolorem czerwonym nowe pomieszczenia przydzielone Muzeum PK. Decyzja lokalowa nr 5, z dn. 01.04.2021 r.

Z końcem roku 3–4 grudnia pozostali pracownicy muzeum wzięli czynny udział w konferencji „O naukowości muzeów” zorganizowanej w trybie zdalnym przez Muzeum Sztuki w Łodzi i Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów (NIMOZ). Prof. Marcin Chrzanowski i mgr Lilianna Lewandowska przedstawili referat pt. „Muzeum uczelniane jako medium wiedzy i wyobraźni”. Wzięli oni również udział w panelu dyskusyjnym pt. „Muzeum na uczelni”, który następnie ukazał się jako elektroniczne wydawnictwo organizatorów tej konferencji (dostępne na stronie Muzeum Sztuki w Łodzi).

Ważnym elementem działalności jednostki w roku 2021 były posiedzenia Rady Muzeum, które odbyły się 30 kwietnia i 17 grudnia.

Na pierwszym spotkaniu 30 kwietnia:

- Przedstawiono bieżącą działalność jednostki w okresie od 1 stycznia do 30 kwietnia 2021 r.
- Ze względu na wciąż trwający stan pandemii, działalność wystawiennicza Muzeum w całości została przeniesiona w przestrzeń Internetową na utworzoną w 2020 r. platformę Wystaw Wirtualnych.
- Podjęto również kroki zmierzające do wydania kolejnego numeru Zeszytów Historycznych Muzeum PK nr 4 poświęconemu rozwojowi energetyki na Politechnice Krakowskiej.
- Przewodnicząca Rady Muzeum Prof. Elżbieta Nachlik przedstawiła program wstępnej propozycji pozyskania wydziałowej dokumentacji dotyczącej roli PK w rozwoju Krakowa.
- Omówiono również niezbędne działania organizacyjne związane z pracami remontowymi na terenie muzeum.

Podczas posiedzenia 17 grudnia:

- Przyjęto sprawozdanie z działalności Muzeum za rok 2021 i przedstawiono plan działalności na 2022 rok.
- Przedstawiono nową strukturę siedziby Muzeum PK i stan prac remontowych wraz z koncepcją kierunków dalszego rozwoju.

- Poruszono problemy realizacji zadań Muzeum w nowych warunkach lokalowych i pandemicznych (obsada kadrowa, wyposażenie nowych pomieszczeń, zabezpieczenie informatyczne).

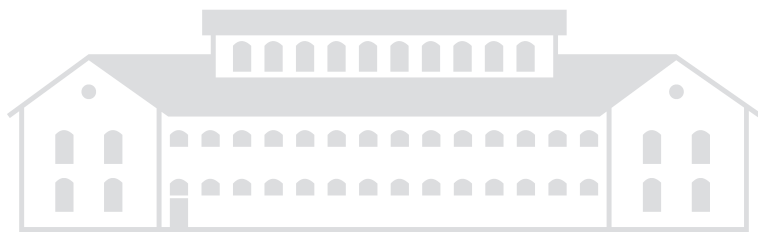
Posiedzenia miały charakter zdalny i odbywały się na platformie MS Teams.

7 maja 2021 zmarła dr hab. inż. arch. Elżbieta Dąmbaska-Śmiałowska, prof. PK – wieloletni członek Rady Muzeum PK i jej przewodnicząca w latach 2005–2010. Pogrzeb odbył się na Cmentarzu Rakowickim 24 maja 2021.

Pogrzeb dr hab. inż. arch. Elżbiety Dąmbaskiej-Śmiałowskiej, prof. PK, Cmentarz Rakowicki, 24 maja 2021 r. Fot. J. Zych

rok 2022

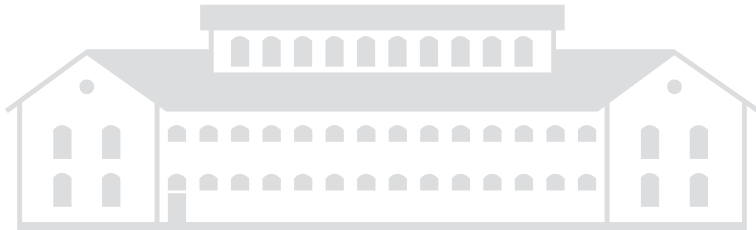

MUZEUM POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

Instalacja artystyczna poświęcona twórczości Adolfa Szyszko-Bohusza, wystawa czasowa prezentowana od 20.11.2022 do 28.02.2023 r. w Muzeum PK. Fot. J. Zych

KALENDARIUM

Czas remontu Muzeum PK, 2021–2022 r. Fot. J. Zych

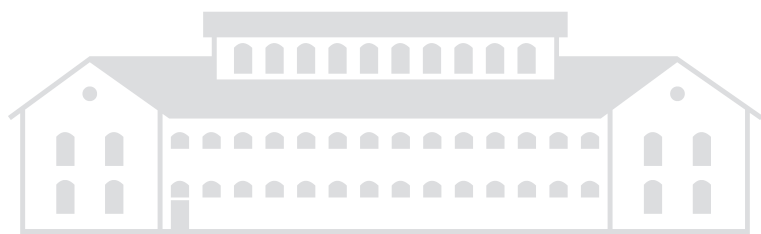
Kalendarium Muzeum Politechniki Krakowskiej – rok 2022

- 05.01. – spotkanie on-line z Prof. Katarzyną Barańską z Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ na temat zarządzania jednostką muzealną na uczelni technicznej.
- 10.01. – początek wdrażania procedur dotyczących archiwizacji i przekazania do Archiwum PK dokumentacji administracyjnej Muzeum PK.
- 21.01. – montaż mebli w 7 pomieszczeniach magazynowych muzeum.
- 25.01. – wszczęcie działań proceduralnych w celu zatrudnienia w muzeum nowych pracowników.
- 02.02. – kolejne spotkanie z Prof. K. Barańską ws. zarządzania jednostką muzealną na uczelni technicznej.
- 09. i 23.02. – wizyty w Muzeum ASP ws. wspólnej organizacji wystawy twórczości Adolfa Szyszko-Bohusza.
- 02.03. – zatrudnienie pracownika administracyjnego p. Anny Zybury do pracy w sekretariacie muzeum w wymiarze ½ etatu.
- 22.03. – komisja rekrutacyjna, weryfikująca kandydatów na stanowisko asystenta muzealnego.
- 04.04. – ostateczna akceptacja zwiększonego budżetu Muzeum przez Prorektora ds. Ogólnych Tomasza Kapeckiego.
- 28.04. – odbiór części prac remontowych budynku Muzeum PK.
- 06.05. – zatrudnienie pracownika merytorycznego p. Dominiki Rejman na stanowisku asystenta muzealnego.
- 11.05. – uruchomienie sieci internetowej w budynku muzeum.
- 18.05. – udział pracowników muzeum w pogrzebie Jerzego Kostarczyka, wieloletniego współpracownika i darczyńcy Muzeum PK.

- 19.05. – wprowadzenie się pracowników muzeum do nowych pomieszczeń na parterze budynku zaadaptowanych do potrzeb jednostki.
- 31.05. – wznowienie umowy o pracę na ¼ etatu na stanowisku kustosza p. Marii Molo-Gąsiorek.
- 06.07. – przekazanie z Działu Gospodarczego łańcuchów dziekańskich do kolekcji zbiorów Tradycji Akademickiej Muzeum PK.
- 08.07. – poczet rektorów na wystawie stałej poszerzono o kopie portretu Jana Kaziora, Rektora PK w latach 2016–2020.
- 21.07. – zakup projektorów do Sali multimedialnej, Sali Rady Muzeum i do prezentacji Multimedialnej (przestrzeń w holu).
- 18.08. – wyposażenie Sali multimedialnej w fortepian.
- 29.08. – montaż plansz ekspozycji stałej w korytarzu i holu Muzeum PK.
- 14.09. – gra terenowa zorganizowana wspólnie z Samorządem Studentów PK dla uczestników obozu adaptacyjnego – studentów I-go roku.
- 19.09. – udział Muzeum PK w Stałej Konferencji Dyrektorów Muzeów Krakowa, gdzie tematem przewodnim była organizacja Dni Otwartych Muzeów Krakowa.
- 22.09. – posiedzenie Rady Muzeum.
- 20.10. – uroczyste otwarcie Muzeum PK po remoncie.
- 26.10. – przyjęcie propozycji udziału Muzeum PK w ogólnopolskim projekcie Stowarzyszenia Muzeów Uczelnianych: *Muzea, kolekcje i zbiory naukowe wyższych uczelni. Skarbnice Polskiej Historii Nauki*. Spotkania zdalne w/w sprawie odbyły się : 9 i 21 listopada oraz 19 grudnia.
- 20.11. – otwarcie wystawy czasowej w formie instalacji artystycznej z wykorzystaniem techniki mappingu, poświęconej twórczości Adolfa Szyszko-Bohusza w ramach corocznej akcji Dnia Otwartego Muzeów Krakowskich.
- 16.12. – przedstawienie sprawozdania przed Senacką Komisją ds. Gospodarki, Budżetu i Finansów.

Ponadto z sal muzeum korzystało koło seniorów UTW PK. Spotkania odbywały się: 15 czerwca, 21 września, 16 grudnia 2022 r.

WYSTAWY

Fragment ekspozycji stałej pt. *Źródła Politechniki Krakowskiej*, 2022 r.
Fot. R. Bartkowicz

Wystawy w roku 2022

Wystawy stałe

Muzeum Politechniki Krakowskiej dzięki renowacji budynku zostało wzbogacone o nowe miejsca ekspozycyjne. W holu przed wejściem do głównej Sali audio-wizualnej zamieszczono tablice informacyjne na temat budynku „Aresztu”. Plany zawierają mapę zwiedzania i historyczny opis dawnych koszar austro-węgierskich. W centralnej części parteru zamontowano animację na temat Tadeusza Kościuszki oraz 3 tablice prezentujące inicjatorów utworzenia Politechniki Krakowskiej: Izidora Stella-Sawickiego, Walerego Goetla, a także Adolfa Szyszko-Bohusza. Ponadto stworzono salę audio-wizualną w głównej części budynku, łączącą aktywność edukacyjną z zaawansowanymi formami nauki i sztuki. Salę wyposażono w fortepian. Poza modernizacją stałych elementów powstała nowa wystawa stała, o tytule *W czasoprzestrzeni*. Sprzężenie czasu i przestrzeni ukazuje zachodzące przemiany kulturowe w ostatnich tysiącletniach. Ekspozycja zawiera 12 plasz umieszczonych przy Bibliotece Muzeum.

W związku z otrzymaniem nowych przestrzeni muzealnych na parterze wyodrębniono salę wystawowo-konferencyjną dla Rady Muzeum, a w niej ekspozycję wystaw czasowych o charakterze retrospektywnym. Wystawa stała zawiera zebrane archiwalne nośniki promocyjne i wydawnicze na temat dotychczasowej działalności Muzeum. Każda sala wystawiennicza w Muzeum PK została opatrzona merytorycznym opisem¹.

1 Opisy znajdują się w formie drukowanej w każdej sali oraz na str. 37–41 tego biuletynu.

Wydarzenie ponownego otwarcia muzeum przyczyniło się do decyzji o zmodernizowaniu wystawy stałej, umieszczonej na pierwszym piętrze w Sali Wystaw Czasowych. Ekspozycje powiększono o 9 gablot, które zawierają łącznie 29 opisanych obiektów, w zakres których wchodzi: medale jubileuszowe, insygnia władzy uczelni, podręczniki, książki i artykuły, pamiątki inicjatyw studenckich. Zachowano poczet Rektorów w niezmienionej formie ekspozycyjnej z nowymi opisami. Na I piętrze pozostawiono w niezmienionej formie niewielką ekspozycję poświęconą patronowi Politechniki Krakowskiej. Składają się na nią kopie dokumentów nominacyjnych, przyznanych Tadeuszowi Kościuszce przez Kongres Amerykański, które nadają Mu tytuł inżyniera oraz drugi dokument wydany przez króla Stanisława Augusta nadający Mu tytuł Generała Majora Wojsk Koronnych RP.

Platforma wirtualnych wystaw² – w październiku 2022 roku Muzeum PK rozpoczęło udostępnianie trzeciego panelu wystawowego zatytułowanego "Kolekcja Muzeum PK. Umieszczono w nim obiekty związane z wystawą stałą, jak i poszerzono zbiór o kolejne materiały zgromadzone zgodnie z regulaminem. Panel został podzielony na trzy kategorie. Pierwszy z nich zawiera grafiki, obrazy i fotografie, takich twórców jak: Barbara Skąpska, Teresa Zabrzaska, Małgorzata Bundzewicz, Stanisław Rodziński czy Jacek Gaj. Kolejna kategoria przedstawia zabytki techniki, mechanizmy z pierwszej i drugiej poł. XX wieku. Są to urządzenia napędzane ręcznie, ukazujące początki mechanizacji ubiegłego wieku. W ostatniej zawarto pamiątki akademickie jako kontynuację wystawy stałej, mieszczącej się w budynku Muzeum PK. Łącznie w panelu udostępniono 21 nowych obiektów.

2 Zob. <https://muzeum.pk.edu.pl/wirtualne-wystawy-muzeum-politechniki-krakowskiej/> (dostęp 08.02.2024 r.).

Wystawy czasowe

Historyczne lokalizacje Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki. Wystawa została przygotowana jeszcze w 2020 roku i była prezentowana od 2 do 11 października jako plenerowa prezentacja z okazji 75-lecia Uczelni. Początkowo wyeksponowana przed budynkiem Międzywydziałowego Centrum Edukacyjno-Badawczego, a później przed Wydziałem Architektury PK. Obecnie ekspozycja posiada dwie odsłony. Od 20 października 2022 roku z okazji otwarcia muzeum po generalnym remoncie podjęto decyzje o ponownym umieszczeniu 12 plansz wystawowych, tym razem na pierwszym piętrze w Muzeum PK. Czas pandemii uniemożliwił dotarcie do szerokiego grona odbiorców, dlatego też przedłużono trwanie wystawy i zmieniono jej lokalizację. Drugą odsłoną jest platforma wirtualnych wystaw, gdzie wystawa została zdigitalizowana.

Plansze przedstawiają chronologicznie opisane i sfotografowane budynki. Począwszy od czasu powstania Wydziałów Politechnicznych przy Akademii Górniczej, były to budynki znajdujące się w ścisłym centrum miasta Krakowa (Dom Technika, Oleandry czy pomieszczenia, gdzie mieściły się dawne kuchnie królewskie na Wawelu), aż do usamodzielnienia uczelni. Politechnice Krakowskiej cyklicznie przekazywano kampus przy ul. Warszawskiej, ponadto nabyto odpłatnie na własność Kamienicę nr 1 na ul. Kanoniczej, a dalsze części rozwoju uczelni zaowocowały w nowe projekty (kampus w Czyżynach).

Platforma Wystaw Wirtualnych Muzeum Politechniki Krakowskiej prezentuje wystawę w trzech odsłonach. Obiekty historyczne i współczesne: od zabytków do najnowszych rozwiązań i przedsięwzięć uczelni. Ponadto fotografie historyczne, wyszczególniające materiały z pierwszych lat funkcjonowania Politechniki Krakowskiej, w skład których wchodzi pierwsza inauguracja (gmach AG) czy rejestracja studentów (Domu Technika), także dawne koszary arc. Rudolfa. Trzecią kategorią są archiwalia, które zostały wybrane przy współpracy z Archiwum PK. Są to m.in. dokumenty, notatki i decyzje nt. przydzielonych budynków. Kuratorem wystawy jest kustosz Lilianna Lewandowska.

Instalacja artystyczna – od 20.11.2022 r. do 28.02.2023 r. Muzeum Politechniki Krakowskiej wraz z Muzeum Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie i Wydziałem Architektury Wnętrz ASP zaprezentowało instalację artystyczną poświęconą twórczości Adolfa Szyszko-Bohusza, jednego z inicjatorów powstania Politechniki Krakowskiej, pierwszego dziekana i założyciela Wydziału Architektury, Rektora Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w latach 1922–1927. Instalacja zawiera 12 brył odwzorowujących Jego dzieła, na które naniesiono mapping krakowskich budynków (Gmach PKO na ul. Wielopole 19/21, Dom Czyszowy Cybulskich i Włodarskich na ul. Zwierzynieckiej 15, Feniks Rynek Główny 21 czy Willa Kazimierza Jelonka przy ul. Domeyki 2).

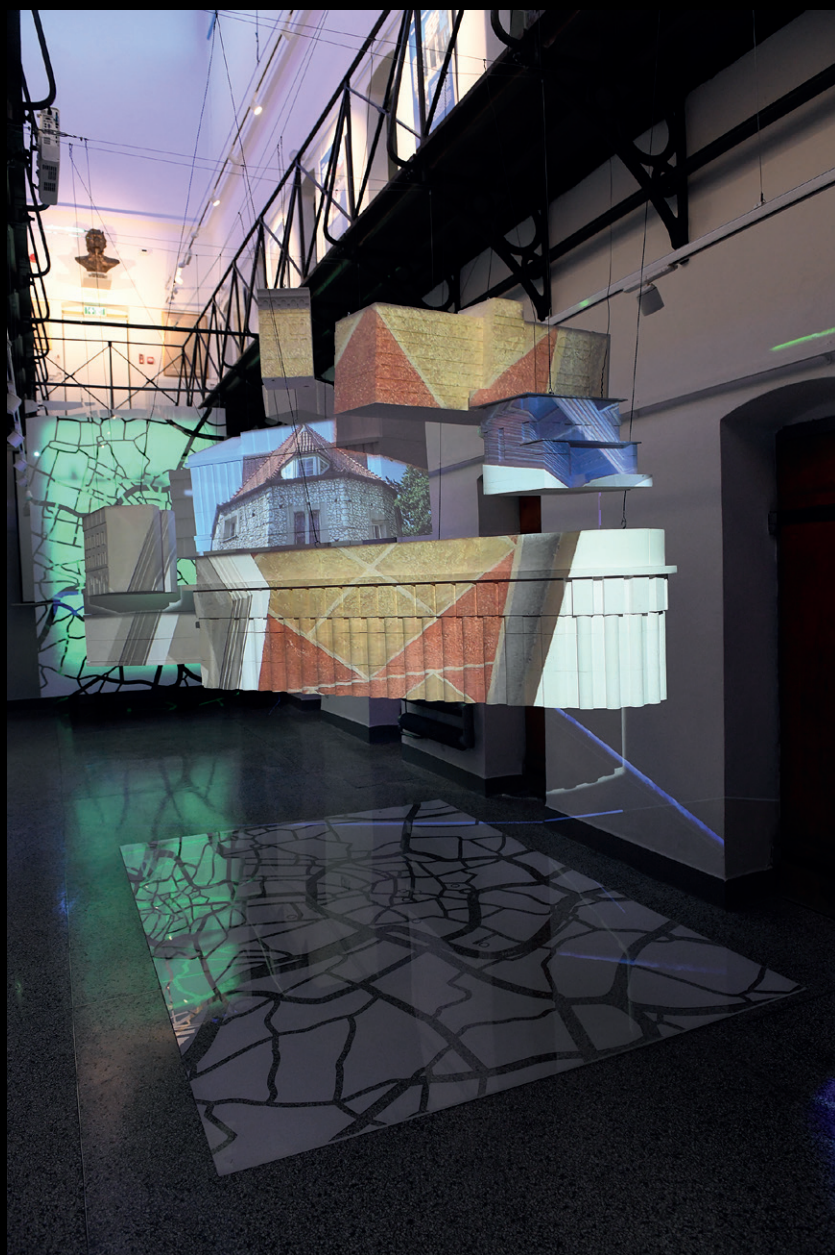
Autorami wystawy byli pracownicy Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie: dr Hubert Albertusiak, dr Patrycja Ochman-Tarka, dr Wojciech Kapela, mgr Kaja Czajczyk, mgr Anna Bas.

Aranżacją instalacji w przestrzeni Muzeum PK zajęły się i Kuraorki wystawy: dr hab. Beata Gibała-Kapecka oraz mgr Lilianna Lewandowska.

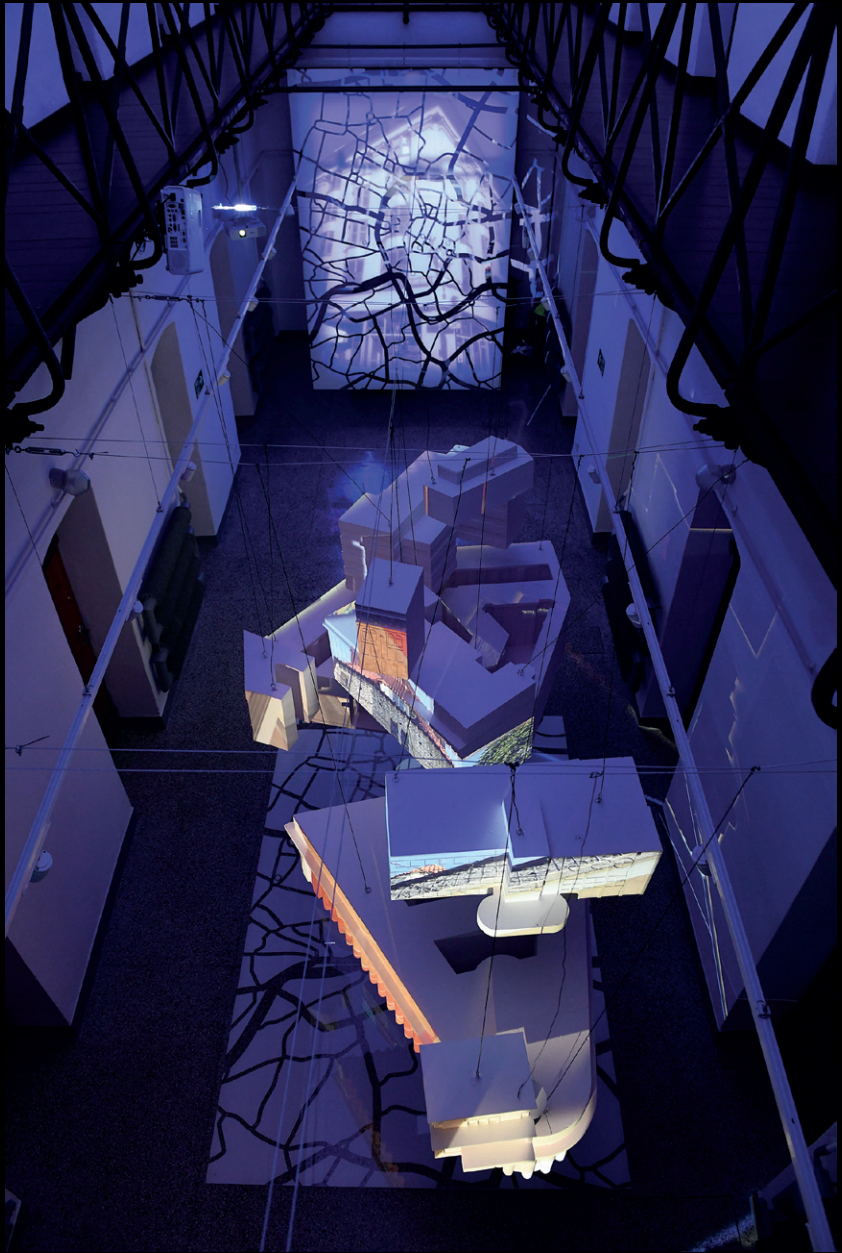

Wybrane fotografie z instalacji artystycznej poświęconej twórczości Adolfa Szyszko-Bohusza, wystawa czasowa prezentowana od 20.11.2022 do 28.02.2023 r. w Muzeum PK. Fot. J. Zych

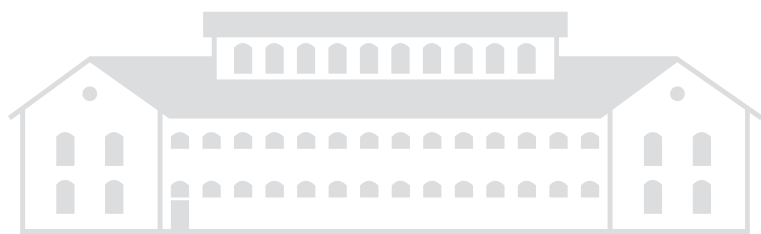

WYDAWNICTWA

KRZYSZTOFORY

Zeszyty Naukowe Muzeum Historycznego Miasta Krakowa

40

Muzeum Krakowa

Zeszyt Naukowy Muzeum Historycznego Miasta Krakowa,
Krzysztofory, nr 40, Kraków 2022 r.

Wydawnictwa w roku 2019

Publikacje własne pracowników

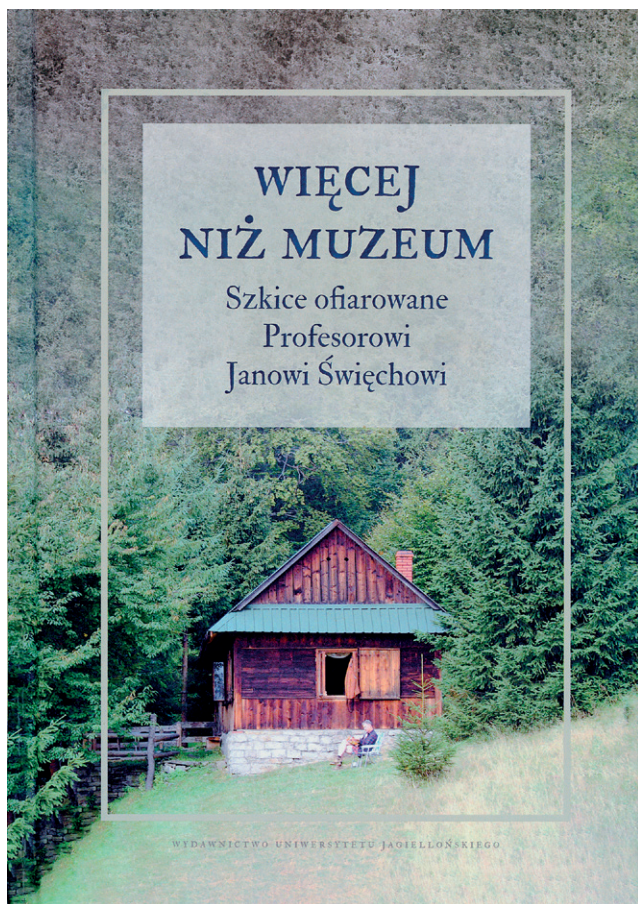
W roku 2022 ukazały się dwie publikacje własne pracowników Muzeum PK.

Pierwsza, autorstwa M. Chrzanowskiego i L. Lewandowskiej pt. *Muzeum Politechniki Krakowskiej – w poszukiwaniu własnej tożsamości*, która ukazała się w Zeszytach Naukowych Muzeum Historycznego Miasta Krakowa, Krzysztofory, nr 40, s. 151–160, Kraków 2022.

W artykule omówiono genezę i zarys 18-letniej działalności Muzeum Politechniki Krakowskiej. Autorzy, sięgając do historycznych wspólnych źródeł muzeów i uczelni, próbują określić tożsamość jednostki należącej do specyficznej grupy muzeów uczelnianych, działających na pograniczu nauk humanistycznych i przyrodniczych.

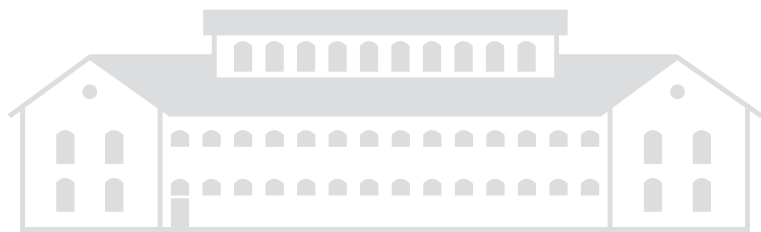
Istotnym elementem jest opis powstania uczelni przed 70 laty w wyniku wsparcia środowiska akademickiego, z którego Politechnika Krakowska się wywodzi. Kraków jest miastem nauki i sztuki, a zarazem metropolią o wieloletniej tradycji przemysłowej, co wysuwa na plan pierwszy społeczne aspekty akceptacji działalności Muzeum zarówno w skali uczelni, jak i całego środowiska miejskiego (z abstraktu).

Druga pozycja autorstwa M. Chrzanowskiego nosi tytuł: *Muzea uczelniane wobec języka współczesnej nauki* i jest jednym ze zbioru szkiców składających się na jubileuszową pozycję wydawniczą poświęconą 70-leciu pracy prof. Jana Świącha, wydaną przez wydawnictwo UJ pod wspólnym tytułem *Więcej niż Muzeum*, Kraków 2022.

Więcej niż Muzeum, Kraków 2022 r.

BIBLIOTEKA

X-LECIE ZADUSZEK

Politechniki Krakowskiej
im. Tadeusza Kościuszki

Czasopismo wydawane rokrocznie z inicjatywy Koła Seniorów Uniwersytetu Trzeciego Wieku na PK. Ukazuje się od 2014 r.

Zbiory Biblioteki Muzeum PK

Okres sprawozdawczy niniejszego Biuletynu obejmuje lata intensywnych prac modernizacyjnych i adaptacyjnych prowadzonych w Muzeum, co rzutowało na stosunkowo skromniejsze poszerzenie zbiorów Biblioteki. Tym niemniej, w poniższym zestawieniu można znaleźć pozycje świadczące o intensywnych poszukiwaniach źródeł percepcji i – w konsekwencji – kreatywności: zarówno intelektualnej, jak i zmysłowej. Studia te były niezbędne dla przygotowania przez pracowników Muzeum i opublikowania w roku 2022 dwu artykułów w znaczących wydawnictwach zbiorowych (poz. 334, 335).

Poniżej zamieszczamy spis nowych pozycji wydawniczych Biblioteki Muzeum PK.

Historia Politechniki Krakowskiej

304. Baszak Filipczuk T., Nowak M., Paradecki G., *Zaduszki PK im. TK 2014*, 2014
305. Zespół Koła Seniorów SWPK, *III Zaduszki Politechniki Krakowskiej im. TK 2015*, 2015
306. Zespół Koła Seniorów SWPK, *IV Zaduszki Politechniki Krakowskiej im. TK 2016*, 2016
307. Zespół Koła Seniorów SWPK, *V Zaduszki Politechniki Krakowskiej im. TK 2017*, 2017
308. Zespół Koła Seniorów SWPK, *VII Zaduszki Politechniki Krakowskiej im. TK 2019*, 2019
309. Zespół Koła Seniorów SWPK, *VIII Zaduszki Politechniki Krakowskiej im. TK 2020*, 2020
310. Artymiak Regina, Siwik Anna, *AGH-PK*, 2002

Cracoviana

311. red. Noga Zdzisław, Purchla Jacek, *Dziedzictwo Krakowa w procesie transformacji*, 2020
312. Francic Mirosław, *Kalendarz dziejów Krakowa*, 1964
313. Purchla Jacek, *Kraków Dzieje i sztuka*, 2019

Personalia

314. Pamuła Jan, *Continuum*, 2021

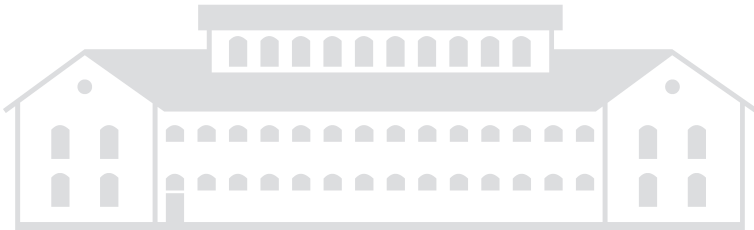
Varia

315. Scheinerman Edward, *Przewodnik miłośnika matematyki*, 2019
316. Sautoy du Marcus, *Kod kreatywności*, 2020
317. Danto Arthur C, *Czym jest sztuka*, 2016
318. Sautoy du Marcus, *To czego się nie dowiemy. Badanie granic nauki*, 2018
319. Antognazza Maria Rosa, *Leibniz Biografia intelektualna*, 2018
320. Dawkins Richard, *Samolubny gen*, 2012
321. Hossenfelder Sabine, *Zagubione w matematyce. Fizyka w pułapce piękna*, 2019
322. Pomian Krzysztof, *Porządek czasu*, 2021
323. Damasio Antonio, *Dziwny porządek rzeczy*, 2018
324. Damasio Antonio, *Odczuwanie i poznawanie. Jak powstają świadome umysły*, 2022
325. Pilch Anna, Rusek Marta, *Współczesny Museion*, 2019
326. Levitin Daniel J., *Zastłuchany mózg. Co dzieje się w głowie*, 2016
327. Pinker Steven, *Nowe oświecenie*, 2018
328. Łopeta Oskar, *Historia muzyki*, 2019
329. Chełkowska-Zacharewicz M., Kalerńska-Rodzaj J. (red.), *Psychologia muzyki*, 2020
330. Ozimek Edward, *Dźwięk i jego percepcja*, 2018
331. Hausner J., Karwińska A., Purchla J. (red.), *Kultura a rozwój*, 2017
332. Purchla J., *Przeszłość ma przyszłość*, 2020

Publikacje własne pracowników Muzeum

333. M. Chrzanowski, L. Lewandowska, *Muzeum Politechniki Krakowskiej w poszukiwaniu własnej tożsamości*, ss. 69–80, *Krzysztofor*, 40, wyd. 2022
334. M. Chrzanowski, *Muzealnictwo wobec języka współczesnej nauki*, ss. 151–160, w *Więcej niż muzeum*, wyd. poświęcone Jubileuszowi 70-lecia prof. Jana Świącha, wyd. UJ, 2022

VARIA

Przekazanie JM Rektorowi PK Andrzejowi Białkiewiczowi pamiątkowego albumu.
Otwarcie Muzeum po remoncie, 20.10. 2022 r.

VARIA

Otwarcie Muzeum po remoncie

Niewątpliwie najważniejszym wydarzeniem w działalności Muzeum PK w 2022 roku było uroczyste otwarcie nowych pomieszczeń muzeum po remoncie.

Jednostce przydzielono nie tylko odremontowane dotychczasowe pomieszczenia na piętrze, ale również część pomieszczeń na parterze budynku.

Od 2015 r. (z przerwami) trwały różnego rodzaju prace remontowo-konserwatorskie. W kadencji JMR Kazimierza Furtaka zmieniono pokrycie dachu, więźbę dachową, wymieniono i odrestaurowano stolarkę okienną i odnowiono elewację. W 2020 r. wraz z początkiem kadencji JMR Andrzeja Białkiewicza rozpoczął się kolejny etap prac remontowych budynku dawnego aresztu. Konserwacji poddano stolarkę drzwiową na piętrze, zrekonstruowano drewniane obejście głównej hali i podłogi w celach usytuowanych również na piętrze. Odnowiono metalowe elementy wystroju wnętrza.

Wyposażenie muzeum dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych, montując podnośnik w formie windy. Przestrzeń wystawiennicza muzeum, została wyposażona w nowoczesny system oświetlający ekspozycje. W całym budynku wymieniono instalację elektryczną dostosowaną do obecnie obowiązującego prawa przeciwpożarowego i sieć internetową. Pomieszczenia do prezentacji wystaw wyposażono w projektory.

Budynek dawnego aresztu zlokalizowany na skraju kampusu przy ul. Warszawskiej wart jest uwagi zarówno społeczności akademickiej (studentów, pracowników uczelni), jak i osób z poza uczelni.

Serdecznie dziękujemy
za wielkie dzieło rozbudowy
Muzeum Politechniki Krakowskiej
i życzymy dalszego rozwoju
tej wspólnoty i ważnej
instytucji.

Maciej Knapik
Wacław Polub

Serdecznie dziękuję za piękne chwile
spędzone w Muzeum Politechniki
Krakowskiej przy dźwiękach muzyki.

Agnieszka Tokarz

Pięknie dziękuję za zaproszenie do muzeum,
w którym udało mi się spotkać z mechanikami,
potwierdzić sens rozumienia.

20.10.2022r.

Jan Filip

Oczy gotowe zachwyty - radości
w sercu - szczęście i zdrowie i ludzkiem
Stefan Joso

Wybrane wpisy z Księgi Pamiątkowej Muzeum PK, 20.10. 2022 r.

SALA RADY MUZEUM 1.05

SPOŁECZNA ROLA MUZEUM UCZELNIANEGO

Specyficzna forma jednostki muzealnej, jaką jest muzeum uczelniane, wymaga opieki, zarówno ze strony uczelni, jak i akceptacji jej społeczności. Jednym z problemów jest postrzeganie Muzeum, w kręgu akademickim i lokalnym.

W dotychczasowej działalności wykorzystywano zróżnicowane formy materiałów drukowanych: od biuletynów tematycznych, informacyjnych oraz katalogów wystaw, po samodzielne czasopisma, a także rocznik *Zeszyty Historyczne Muzeum PK*, którego powstanie i pierwsze trzy numery spotkały się z żywym odzwękaniem w środowisku muzeów uczelnianych.

Od samego początku, starano się też wykorzystywać środki przekazu elektronicznego. Stale zmieniające się technologie wymagają jednak zaangażowania wyspecjalizowanego personelu.

Najbardziej oczekiwanym wydaje się być zaspokojenie potrzeb kontaktów osobistych potencjalnych klientów Muzeum. W pierwszym rzędzie studentów, ale także i pracowników naukowych, umiejących prezentować dorobek poszczególnych wydziałów Uczelni. Szczególną rolę ma do wypełnienia Rada Muzeum. Stąd też sala posiedzeń tego gremium jest traktowana jako forum otwarte dla dyspozycji wystaw czasowych wszystkich jednostek Uczelni.

Obecnie, eksponowana tu wystawa plakatów o zasięgu miejskim ma charakter retrospektywny. Mimo swojej atrakcyjnej formy plastycznej jest tylko wspomnieniem początkowego okresu działania Muzeum, gdy użycie środków przekazu elektronicznego nie było jeszcze tak powszechne.

NAUKA – SZTUKA

W ogólnej klasyfikacji wiedzy racjonalnej, wiedza naukowa i wiedza artystyczna leżą na przeciwnych biegunach. W rzeczywistości są ze sobą ściśle powiązane, tak jak nierozdzielna jest rozumowa i emocjonalna natura człowieka. Wyrazistym przykładem tej pozornej dwoistości są np. związki matematyki i muzyki. Pierwsza z nich wymaga ograniczenia emocji – ale i żelaznej logiki, druga bazując na emocjach – dopuszcza nieskończoną mnogość form. Obie tworzą język, który powinien być narzędziem wzajemnego porozumienia dwu kultur, kultury materialnej i duchowej, prowadząc do poczucia wewnętrznej satysfakcji, stanu homeostazy wewnętrznej człowieka: zrozumienia i zadowolenia.

Sala audio-wizualna Muzeum jest miejscem, gdzie taką aktywność można prowadzić, zarówno na poziomie edukacji, jak i zaawansowanych form nauki i sztuki. Oddając ją do użytku zwiedzającym i wychodząc w ten sposób poza skostniałe ramy klasycznego muzeum, Muzeum Politechniki Krakowskiej podejmuje próbę zdefiniowania swej roli jako muzeum uczelnianego, muzejonu. To zobowiązanie, zarówno wobec Macierzystej Uczelni, jak i społeczności muzealników, która nadała jej swoiste ramy poprzez Stowarzyszenie Muzeów Uczelnianych.

Biblioteka Muzeum POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

Tworząc w 2016 roku bibliotekę muzealną nawiązano do tradycji zarówno uniwersytetów jak i muzeów: obie te instytucje wywodzą się bowiem z Biblioteki Aleksandryjskiej, muzejonu założonego w IV wieku n.e., w czasach Aleksandra Wielkiego, przez faraona Egiptu Ptolemeusza Sotera II.

Załącznikiem Biblioteki Muzeum PK był skromny, 60-tomowy zbiór zawierający m.in. dzieła Feliksa Koniecznego *Tadeusz Kościuszko – na setną rocznicę zgonu Naczelnika*. Życie–Czyny–Duch, Poznań 1922 i Ludwika Ręgorowicza *Historia Instytutu Technicznego w Krakowie*, Kraków 1913, wskazujące podstawowe kierunki działalności badawczej Muzeum.

W roku 2021, zbiory Biblioteki obejmowały ponad 300 pozycji. Pod nr 303 odnotowane jest polskie wydanie dzieła Diogenesa Laertiosa, *Żywoty i poglądy słynnych filozofów* symbolizującego humanistyczne ambicje w działalności jednostki. Dla zapisu obecnej historii Uczelni ważną inicjatywą Biblioteki jest systematycznie gromadzona kolekcja całości wydawnictwa *Nasza Politechnika* w postaci trwale oprawionych woluminów.

Wystrój dwu pokoi zajmowanych przez Bibliotekę, stanowią meble gabinetów jednych z pierwszych założycieli naszej uczelni, profesorów Rudolfa Śmiałowskiego (czytelnia) i Izzydora Stelli-Sawickiego (zaplecze zbiorów).

CZAS – PRZESTRZEŃ – MATERIA

Głównym zadaniem muzeów jest ochrona przedmiotów – rzeczy będących dowodem materialnych osiągnięć naszej cywilizacji. Są one bowiem nośnikiem idei pozwalających na przewidywanie przyszłości, co z kolei jest – obok edukacji – podstawą uprawianej przez uczelnię nauki.

Aktywność ta rozciąga się więc w czasie: przeszłym, teraźniejszym i przyszłym. Realizuje się jednak w przestrzeni materialnej, zarówno tej najbliższej, jaką są instytucje uczelni (laboratoria), jak i w przestrzeni odległej: mikro- i makro-kosmosie, dostępnej zmysłowej obserwacji człowieka: bezpośrednio lub za pośrednictwem instrumentów wytworzonych przez naukę.

Sprzężenie czasu i przestrzeni doprowadziło do wprowadzenia w naukach opisujących przyrodę (fizyka, chemia, biologia), pojęcia czasoprzestrzeni, w której realizuje się podstawowa własność materii: ulega ona nieustannym przemianom.

Zrozumienie tych przemian i wykorzystanie ich dla poprawy bytu człowieka jest podstawowym zadaniem uczelni technicznej, jaką jest Politechnika Krakowska.

Na planszach, w tej niewielkiej sali i sąsiedniej bibliotece, pokazane jest sprzężenie czasu i przestrzeni poprzez wskazanie przemian kulturowych, zachodzących w ostatnich dwu tysiącleciach, w różnych obszarach Ziemskiego Globu.

DZIEDZICTWO AKADEMICKIE UCZELNI

Sala wystawowa, poświęcona temu tematowi, nie przypadkiem znalazła swoje miejsce w pobliżu Biblioteki Muzeum z ekspozycją nawiązującą do centralnego problemu współczesnej nauki, jakim jest związek materialnego i niematerialnego dorobku cywilizacyjnego człowieka. Jest to spotkanie rzeczy i idei. O ile w innych salach wystawowych Muzeum na pierwsze miejsce wysuwana jest materia, tu prym wiedzie atmosfera pewnej podniosłości. W obliczu nieogarnionej czasoprzestrzeni świat nauki stroi się w szaty lat minionych: togi, birety, ozdobne łańcuchy – przypominając, że mimo postępu nauki nie wolno zapominać o przeszłości. A nade wszystko – że za jej osiągnięciami stoją ludzie, z ich sukcesami, ale i ułomnościami – jak my wszyscy.

Obecnie, eksponowane artefakty zapewne będą ulegały w przyszłości wymianie, a sama wystawa przekształci się w wystawę stałą, nie gubiąc swego specyficznego charakteru, który mają akademickie instytucje użyteczności publicznej zajmujące się odkrywaniem natury świata i przekazywaniem wyników swej pracy społeczeństwu.

Autorem opisów sal Muzeum PK jest Prof. Marcin Chrzanowski – Pełnomocnik Rektora PK ds. Działalności Wydawniczej i Naukowej Muzeum.

W 2022 r. Muzeum PK prezentuje następujące ekspozycje:

PARTER:

1. W korytarzu umieszczono informację nawiązującą do dziedzictwa miejsca Politechniki Krakowskiej – XIX-wiecznych koszar przy ul. Warszawskiej i budynku dawnego aresztu – siedziby Muzeum PK.
2. W Sali Rady Muzeum obejrzyć można *Wystawę retrospektywną działalności Muzeum PK*. Przedstawiającą dotychczasową działalność wydawniczą i wystawienniczą od 2005 r. do chwili obecnej.
3. Hol to mini ekspozycja zatytułowana: *Źródła Politechniki w Krakowie*. Plansze nawiązują do tradycji Politechniki Lwowskiej, Akademii Górniczej i Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Przedstawiają wizerunki twórców i orędowników utworzenia w Krakowie Politechniki.
4. Sala audio-wizualna
Tu odbyła się uroczystość otwarcia Muzeum PK po remoncie wraz z koncertem fortepianowym.

PIĘTRO:

1. W Bibliotece muzealnej umieszczono plansze: *W czasoprzestrzeni* będące zestawieniem wydarzeń historycznych w czasie i przestrzeni.
2. Salę wystawową na piętrze wyposażono w ekspozycję stałą z poczetem rektorów oraz pamiątkami akademickimi z początków powstawania uczelni.
3. Na spacerniaku zlokalizowano ekspozycje w postaci plansz związane tematycznie z historią PK i jej patronem:
 - *Historyczne lokalizacje Politechniki Krakowskiej.*
 - *Pierwsze 50 lat PK.*
 - *Mini ekspozycja stała poświęcona T. Kościuszce*

Ponadto, dla zwiedzających na parterze przygotowano animacje filmową: *Od Tadeusza Kościuszki do Politechniki Krakowskiej.*

Prof. Krzysztof Kluszczyński, koncert pt. *Krótką Historią Politechniki Krakowskiej opowiedziana dźwiękami*, 20.10.2022 r.

Uroczysty program otwarcia nowych pomieszczeń Muzeum Politechniki Krakowskiej po remoncie 20 października 2022:

- godz. 12.00
 - Powitanie Gości
 - Odświeżenie pamiątkowej tablicy oraz uroczyste otwarcie nowych przestrzeni Muzeum PK przez JM Rektora PK prof. Andrzeja Białkiewicza, Rektorów prof. Kazimierza Furtaka i prof. Marcina Chrzanowskiego.
- godz. 12.30
 - Wystąpienia prelegentów pt. *Oni tworzyli Politechnikę Krakowską:*
 - Prof. Stefan Piechnik – przedstawiciel Rektora Politechniki Krakowskiej w Radzie Muzeum przypomniał postać Izydora Stella-Sawickiego.

– Prof. Marcin Chrzanowski – pełnomocnik Rektora PK ds. działalności naukowej i wydawniczej przedstawił postać prof. Walego Goetla – Rektora Akademii Górniczej, którego przychyłność zaowocowała utworzeniem przy AG Wydziałów Politechnicznych. Prorektor ds. Ogólnych Tomasz Kapecki zaprezentował osobę Adolfa Szyszko-Bohusza – pierwszego dziekana i twórcę Wydziału Architektury tuż po wojnie. Obecnie urzędujący Rektor A. Biańkiewicz przypomniał postać pierwszego Rektora samodzielnej Politechniki Krakowskiej Rektora Ludomira Slerndzińskiego.

- godz.13.00
 - Recital fortepianowy w wykonaniu Krzysztofa Kluszczyńskiego *Krótką Historią Politechniki Krakowskiej opowiedziana dźwiękami*
- godz.13.30
 - Zwiedzanie Muzeum PK
- godz.14.00
 - Poczestunek Rektora oraz wpisy do księgi pamiątkowej

Udział w seminariach

W 2022 roku Muzeum PK zostało zaproszone do udziału w Seminarium z Historii Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Techniki w PK, organizowanym przez Prof. Jan Korońskiego, reprezentującego w Radzie Muzeum PK Wydział Informatyki i Telekomunikacji PK.

W dniach 2 i 26 maja 2022 roku aktywnie uczestniczył w nich prof. Marcin Chrzanowski (pełnomocnik Rektora PK ds. Działalności naukowej i wydawniczej Muzeum PK), wygłaszając dwuczęściowy wykład pt. *Udział Politechniki Krakowskiej w początkach powstania nowej dziedziny mechaniki ciał odkształcalnych: Kontynuualna Mechanika Uszkodzeń (Continuum Damage Mechanics – CDM) 1957–1970 – świadek naoczny.*

Obydwa wykłady odbyły się zdalnie.

Kolekcja Muzeum PK

W latach 2021 i 2022 pomimo utrudnień związanych z gruntownym remontem swojej siedziby, muzeum wypełniało swoje podstawowe zadania związane z gromadzeniem zbiorów. Pozyskaliśmy nowe wartościowe obiekty, które wzbogaciły głównie kolekcję związaną z tradycją akademicką PK, kolekcję aparatury naukowej (obiekty geodezyjne) oraz obiekty tworzące zbiór pamiątek związanych z bogatą tradycją rajdów studenckich na Politechnice Krakowskiej.

- W roku 2021 Rektor Politechniki Krakowskiej Prof. Andrzej Białkiewicz przekazał:
 - 2 berła: starsze (z drewnianą rękojeścią) oraz młodsze wraz z dokumentacją projektową autorstwa prof. Stefana Dousy (w całości metalowe);
 - 5 plakiet: 2 sztuki z wizerunkiem Tadeusza Kościuszki autorstwa prof. Stefana Dousy wykonane z okazji jubileuszu 50-lecia Uczelni, 3 sztuki z logiem PK w tle z Wawelem, Kościołem Mariackim i Sukiennicami;
 - 2 medale: Medal wybity z okazji 40-lecia pierwszej immatrykulacji studentów Politechniki Krakowskiej 1985 r. autorstwa prof. Stefana Dousy, medal wybity z okazji nadania Politechnice Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki 1976 r. autorstwa Witolda Korckiego;
 - Godło państwowe.
- Pan Marian Kwaśnik – emerytowany pracownik PK, przekazał plakaty z rajdów PK z lat 2007–2015:
 - 45 rajd PK Ekstrawagancki 2007,
 - 46 rajd PK Energetyczny 2008,
 - 49 rajd PK Ekspresyjny 2011, 2 szt.,
 - 50 rajd PK Edeński 2012, 1szt i 4 szt. format 60 x 80 cm,
 - 51 rajd Estradowy 2013, 2 szt.,
 - 52 rajd Erupcyjny 2014, 3 szt.,
 - 53 rajd PK Endorfinowy 2015.

Niwelator libellowy Ni 42, Państwowe Zakłady Optyczne, Polska, Warszawa, używany do II poł XX w. Zbiory Muzeum PK (Kolekcja Geodezyjna).

- Zakład Geoinżynierii i Konstrukcji Inżynierskich (WIŚiE) przekazał:
 - komplet urządzeń geodezyjnych: fototeodolit z kompletem drutów i taśm inwarowych.
- W roku 2022 Muzeum pozyskało kolejny zbiór pamiątek związanych ze studenckimi rajdami turystycznymi, które regularnie od 1962 r. odbywają się na Politechnice Krakowskiej, przekazał je p. Marian Kwaśnik uzupełniając wcześniej podarowany zbiór.
- Dział Gospodarczy PK przekazał komplet łańcuchów dziekańskich:
 - Wydziału Architektury,
 - Wydziału Inżynierii Środowiska,
 - Wydziału Inżynierii Chemicznej,
 - Wydziału Inżynierii Elektrycznej,
 - Wydziału Mechanicznego,
 - Wydziału Fizyki i Matematyki(Pisownia nazw wydziałów została zachowana z czasów funkcjonowania danego łańcucha na wydziale).

Łańcuch dziekański Wydziału Inżynierii Środowiska PK, wykonany przez nieznanego rękodzielnicę. Używany od 1993 do ok. 2019 r. Zbiory Muzeum PK (Kolekcja Tradycji Akademickiej).

- Ponadto p. Hanna Fąfara-Pietrzyk (były pracownik Biblioteki Politechniki Krakowskiej) przekazała opracowanie tekstowo-graficzne pt. *Moje krakowskie wspomnienia z lat 1947–1954*.
- Ostatnim z nabytków jest pamiątkowy medal z wizerunkiem patrona PK Tadeuszem Kościuszką przekazany przez pana Jana Taboła.

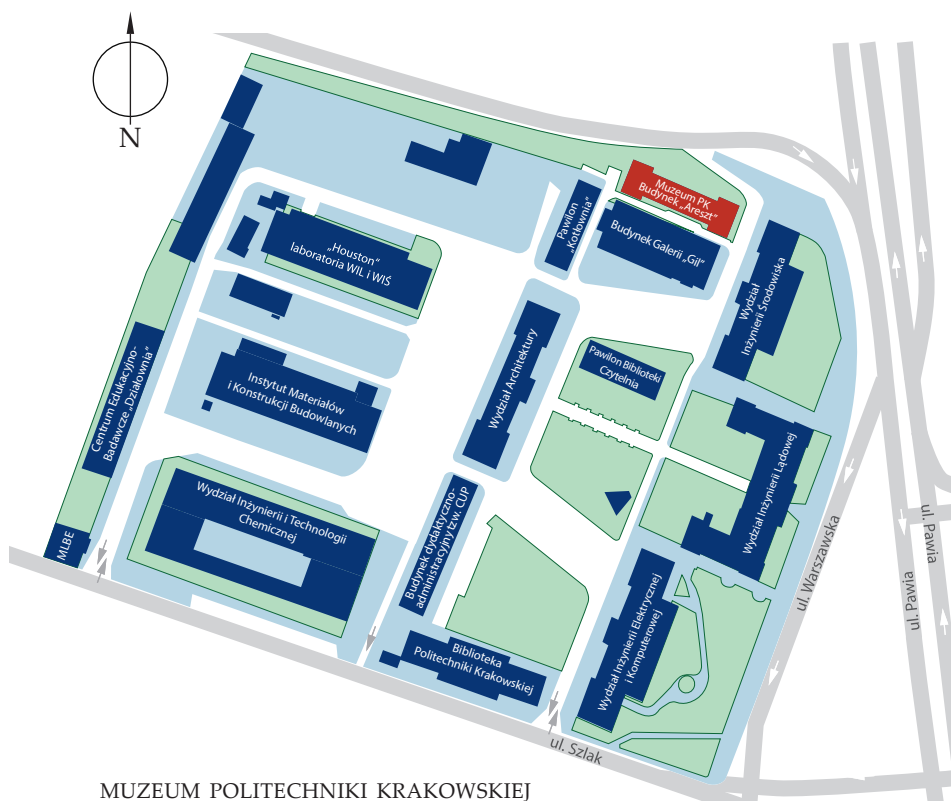
Frekwencja zwiedzających

Frekwencja osób zwiedzających indywidualnie Muzeum PK w roku 2021 i 2022 to łącznie 123 osoby.

Frekwencja nie obejmuje gości zaproszonych na wydarzenia typu wernisaże wystaw czasowych i stałych oraz koncertów.

Spis treści

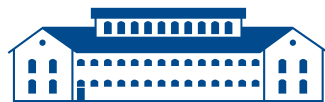
Od wydawcy	1
Rok 2021	3
Rok 2022	9
Kalendarium	11
Wystawy	15
Wydawnictwa	25
Biblioteka	29
Varia	33

MUZEUM POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

Politechnika Krakowska
im. Tadeusza Kościuszki

MUZEUM
POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ